

Sammanfattning

En arbetstagarorganisation återkallar sin talan sedan Arbetsdomstolen meddelat en mellandom i målet som gått organisationen emot. Arbetsgivarparterna har ingen erinran mot återkallelsen, men begär ersättning för sina rättegångskostnader. Fråga om domstolen i denna situation kan förordna att vardera partssidan ska bära sina rättegångskostnader med hänsynstagande till sådana omständigheter som ligger till grund för den särskilda kvittningsregeln i 5 kap. 2 § första stycket arbetstvistlagen.

ARBETSDOMSTOLENBESLUT
2008-12-10
StockholmBeslut nr 102/08
Mål nr A 85/07**KÄRANDE**Svenska Pappersindustriarbetareförbundet, Box 1127,
111 81 STOCKHOLMOmbud: förbundsjuristen Robert Sjunnebo, LO-TCO Rättsskydd AB,
Box 1155, 111 81 STOCKHOLM**SVARANDE**

1. Föreningen Sveriges Skogsindustrier, Box 55525, 102 04 STOCKHOLM

2. Metsä Tissue AB, 556272-3675, 542 88 MARIESTAD

Ombud för båda: chefsjuristen Andreas Edenman, ARBIO AB,
c/o Föreningen Sveriges Skogsindustrier**SAKEN**

tolkning av kollektivavtal; nu fråga om avskrivning och rättegångskostnader

---

Mellan å ena sidan Föreningen Sveriges Skogsindustrier (Skogsindustrierna) och å andra sidan Svenska Pappersindustriarbetareförbundet, Svenska Industritjänstemannaförbundet, Sveriges Civilingenjörsförbund och Ledarna ingicks med verkan fr.o.m. den 1 januari 1996 ett gemensamt avtal om allmänna anställningsvillkor för anställda inom massa- och pappersindustrin, det s.k. villkorsavtalet. Avtalet, som gäller tills vidare, innehåller bestämmelser bl.a. om arbetstid. Efter organisationsförändringar är det numera Svenska Pappersindustriarbetareförbundet, Unionen, Sveriges Ingenjörer och Ledarna som på arbetstagsidan är parter i avtalet.

Svenska Pappersindustriarbetareförbundet väckte talan i Arbetsdomstolen mot arbetsgivarparterna och yrkade att Arbetsdomstolen skulle förplikta dem att utge allmänt skadestånd jämte ränta till förbundet och ett antal arbetstagare för brott mot kollektivavtalets bestämmelser avseende dygnsvila. Arbetsgivarparterna bestred käromålen.

Arbetsdomstolen beslutade med parternas samtycke att genom mellandom pröva frågan om innebörden av de aktuella bestämmelserna i kollektivavtalet. Den 4 juni 2008 meddelade Arbetsdomstolen mellandom i målet (domen 2008 nr 49). Domstolen förklarade i domslutet dels att villkorsavtalets bestämmelse i § 4 D mom. 3 inte har den innebörden att den angivna 24-timmarsperioden måste infalla mellan kl. 06.00 och 06.00, dels att bestämmelsen inte har den innebörden att dygnsvilan måste vara sammanhängande.

Svenska Pappersindustriarbetareförbundet har härefter återkallat sin talan och hemställt att målet ska avskrivas från vidare handläggning.

Arbetsgivarparterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Förbundet har yrkat att Arbetsdomstolen med stöd av 5 kap. 2 § lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister förordnar att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad med hänsyn till att tvistefrågorna varit oklara och förbundet därför haft skälig anledning att få tvisten prövad. Enligt förbundet har Arbetsdomstolen prövat målet i sak på ett sådant sätt att 5 kap. 2 § arbetstvistlagen är tillämplig eftersom samtliga relevanta tvistefrågor har prövats och mellandomen har medfört att det inte längre finns någon möjlighet för förbundet att nå framgång i målet.

Arbetsgivarparterna har bestritt förbundets yrkande om fördelningen av rättegångskostnaderna och anfört följande. Bestämmelsen i 5 kap. 2 § arbetstvistlagen är endast tillämplig när domstolen avgör målet i sak. I detta fall kommer målet emellertid inte att avgöras i sak utan avslutas genom ett avskrivningsbeslut. Att det i målet har meddelats mellandom förändrar inte detta förhållande. Om ett mål avskrivs på grund av att käranden återkallat talan följer av 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken att han ska ersätta motpartens dennes rättegångskostnad om inte särskilda omständigheter föranleder att ersättningsskyldigheten bestäms på annat sätt. Några sådana särskilda omständigheter föreligger inte i detta fall varför förbundet ska stå för arbetsgivarparternas rättegångskostnader. För den händelse domstolen skulle finna att 5 kap. 2 § arbetstvistlagen är tillämplig är det arbetsgivarparternas uppfattning att förbundet ska stå för svarandenas rättegångskostnader eftersom saken inte varit oklar.

Skäl

Förbundet har återkallat sin talan och arbetsgivarparterna har inte begärt att målet ändå ska prövas. Målet ska därför avskrivas från vidare handläggning.

När mål avskrivs på grund av att en part har återkallat sin talan ska han enligt 18 kap. 5 § andra stycket ersätta motparten hans rättegångskostnad, om inte särskilda omständigheter föranleder att ersättningsskyldigheten bestäms på annat sätt. Det betyder att förbundet genom återkallelsen enligt huvudregeln ska ersätta arbetsgivarparternas rättegångskostnader. Den fråga Arbetsdomstolen har att ta ställning till är om det finns särskilda skäl att avvika från denna huvudregel.

Det finns anledning att ställa frågan om det vid tillämpningen av undantagsregeln i 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken finns utrymme för att beakta innehållet i 5 kap. 2 § första stycket arbetstvistlagen. I den sistnämnda regeln föreskrivs att domstolen i arbetstvister kan förordna att vardera parten ska bära sin kostnad, om den som förlorat målet hade skälig anledning att få tvisten prövad. Bestämmelsen har inte ansetts direkt tillämplig i andra fall än då domstolen företagit målet till avgörande i sak (se AD 1995 nr 131 och AD 2002 nr 21).

I målet har förbundet återkallat sin talan efter det att Arbetsdomstolen meddelat mellandom rörande tolkningen av bestämmelser om dygnsvila i det

mellan parterna gällande kollektivavtalet. Förbundets återkallelse innebär att målet nu avskrivs i stället för att avgöras genom en dom som med hänsyn till utgången i mellandomsprövningen inte hade kunnat innebära något annat än att käromålet avslås. Den prövning som gjordes genom mellandomen får anses jämförbar med en prövning av målet i sak. Det finns inget som hindrar att domstolen vid tillämpningen av undantagsregeln i 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken beaktar innehållet i arbetsvistlagens särskilda regel om kvittning av rättegångskostnader.

I förarbetena till 5 kap. 2 § arbetsvistlagen nämns bl.a. det fallet att parterna utgörs av organisationer vilkas avsikt är att få till stånd ett vägledande avgörande. Att i sådana fall strikt hålla fast vid principen att den förlorande parten ska ersätta motparten hans kostnader synes, sägs det i förarbetena, inte befogat (prop. 1974:77 s. 124). Arbetsdomstolens bedömning är att det för parterna i det föreliggande målet måste anses ha förelegat ett gemensamt intresse att få ett auktoritativt besked om innebörden av kollektivavtalet oavsett hur utgången kunde komma att bli. Med hänsyn härtill anser Arbetsdomstolen att det föreligger sådana särskilda omständigheter som motiverar att vardera partssidan ska bära sina rättegångskostnader.

Arbetsdomstolens ställningstagande

1. Arbetsdomstolen avskriver målet från vidare handläggning.
2. Arbetsdomstolen förordnar att vardera partssidan ska bära sina rättegångskostnader.

Ledamöter: Michaël Koch, Cathrine Lilja Hansson och Kristina Andersson.
Enhälligt.

Sekreterare: Kristina Andersson